

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Marii Mercatoris S. Augustino Æqualis Opera Quæcumque Extant

[Complectens Ea Quæ Ad Hæresim Nestorianam Spectant]

Marius <Mercator>

Parisiis, 1673

Collectio Tertia Excerptorum Ex Variis Nestorii Tractatibus, a sancto
Cyrillo, in libris quinque contradictionum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14215

quam superexcellens & summa quædam deitatis conjunctio existerat etiam in infante ipso, cum dominica caro conspicitur. Erat enim ipse & infans, & infantis ipsius dominus. Laudastis vocem, sed indiscussisse nolo faveatis, dixi enim: Ipse erat infans, & infantis habitator.

Item ex altero codice quaternione 11. veluti contra Arianos & Macedonianos. Ampliorem, inquit, in Christum injuriam excogitantes, Spiritum sanctum a divina dissecant natura, qui ejus humanitatem figuravit in utero Virginis: *Quod enim, inquit Scriptura, inde natum est, de Spiritu sancto est;* qui secundum justitiam quod

figuratum est reformavit: *Manifestum enim, inquit, in carne, justificatum est in Spiritu;* qui eum terribilem & formidabilem demonibus faciebat: *Ego enim, inquit, in Spiritu Dei ejicio demonia;* qui ejus carnem templum est fabricatus: *Vidi enim Spiritum, inquit, descendentem tanquam columbam & manentem super eum;* qui ei in celum ascensionem donavit: *Præcipiens enim, inquit Scriptura, Apostolis quos elegit per Spiritum sanctum, elevatus in celum est.* Hic, inquam, Spiritus, qui tam magnam gloriam donavit, esse ab his asseritur servus.

COLLECTIO TERTIA EXCERPTORUM

EX VARIIS NESTORII TRACTATIBUS,

a sancto Cyrillo, in libris quinque contradictionum.

Tom. 6. oper.
S. Cyrilli
edit. Graecolat.

Cod. 169.

DE his quinque sancti Cyrilli contradictionum libris ita scribit Photius: *Lehti sunt sancti Cyrilli adversus Nestorii blasphemias libri quinque, quorum primus quidem calumniam*

rum Nestorii capita decem refellit; alter deinde tredecim; tertius vero sex; quartus denique ac quintus singuli septem, &c.

Ex libro I.

I.

SÆPÆ, inquit, illos rogavi: Num deitatem dicitis ex sancta Virgine natam? Ad hæc verba illico resiliunt, &c.

ΗΡΩΤΗΣΑ, Φοί, πολλάκις αὐτοῖς, δὴλον δὲ ἐπὶ τοῖς ἀντιλέγοντασ αὐτῶν ἃ ἡρώτησα λέγετε γεννηθῆσαι ἐκ τῆς ἁγίας παρθένου; Αποπειρώσιν διδούς πατρὸς ὁ ἡμεῖς, &c. *Serm. v.*

II.

Vide quid consequatur, hæretice. Non invidio hanc vocem Christi genitrici virgini, &c.

Βλέπε ὁ συμβαῖνον, ἀφελικέ. οὐ φρονιά τῆς Φωνῆς τῆ Χριστοῦκα παρθένα, &c. *Serm. v.*

III.

Ita & alibi dicit: Locutus est nobis in Filio, quem constituit heredem universonum, per quem fecit & sæcula: qui cum sit splendor gloriæ, &c.

Οὕτω καὶ ἐν ἑτέροις Φοίσι. Εργάλησιν ἡμῖν ἐν οὐαῖ, ὃν ἔθετο κληρονομοῦν πᾶντων, δι' οὗ ὁ τοῖς αἰώνιασ ἐποίησεν. ὅσ ὡν ἀπαύρασμα τῶ δόξης, &c. *Serm. VII.*

IV.

Si Deus est Christus, inquit, & Christus ex beata Maria est ortus, cur virgo non sit Dei genitrix, &c.

Εἰ Θεός, Φοίσι, ὁ Χριστός, ἐπέστη ὁ ὁ Χριστός ἐκ τῆς μακαρίας Μαρίας, πῶσ οὐκ ἐστὶν ἡ παρθένα Θεοτόκος, &c. *Serm. v.*

V.

De beato Joanne Baptista prædicatur a sanctis angelis, implendum esse infantem Spiritu sancto, adhuc ex utero matris suæ, &c.

Ὁ μακάριος Ἰωάννης ὁ βασιλεὺς πνευματικῆς ἀρετῆς τῶ ἁγίων ἀγγέλων, ὅτι πληροῦσθαι ὁ βρέφος πνεύματος ἁγίου ἐπὶ ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ, &c. *Serm. v.*

VI.

Gaudeo enim, inquit, vestrum aspiiciens zelum, &c.

Χαίρω γὰρ, ἔφη, τῶ ὑμῶν ζῆλον, &c. *Serm. III.*

Δὲ δὲ ἡμᾶς, νῦν γὰρ ἤλθον εἰς ἐνοίαν,
 ἔτι καὶ Νίκαμα σιωπῶν μαθῆν, οὐδαμῶς
 ἠλιθισμῶν εἰπεῖν, ὅτι ὁ Θεὸς ἐγέννηται ἐκ
 Μαρίας, &c. *Serm. III.*

Nos autem oportet, quod nunc mihi
 venit in mentem, advertere etiam Nica-
 nam synodum nusquam dicere ausam,
 Deum ex Maria genitum, &c.

VII.

Ἡκολούθησαν τῷ διαβήσῃ, καὶ γὰρ ὁ διαβ-
 ῆστος, ἔθαν εἰς τὴν εὐαγγελισμῶν, ἐφύγε
 ἡμῶν εἰπεῖν ὅτι τὸ Θεοῦ λόγῳ, καὶ τῆς
 ἑσθῆς, &c. *Serm. III.*

Secuti sunt Evangelistam : nam Evan-
 gelista ubi ad narrandam humanationem
 pervenit, dicere generationem in Deo
 Verbo vitavit, ac posuit incarnationem,
 &c.

VIII.

Οὐκ ἐστὶν καὶ ἡρότης μείζων τῆς Θεοῦ
 λόγον ληροῦσι νεώτερον, &c. *Serm. III.*

Tamen divinitate certe quæ major est,
 ipsum Dei Verbum recentius esse nungan-
 tur, &c.

XI.

Εἶπον ὅτι ἡδὴ πλησάκις ὅτι εἶ τις ἢ ἐν
 ἡμῶν ἀφῆστερος, &c. *Serm. V.*

Dixi jam sæpius : Si quis inter vos sim-
 plicior, &c.

X.

Ex libro II.

I.

Εἰ μετὰ πίστεως ἀπλῆς, ὁ Θεοτόκος,
 παρῆρες, οὐκ αὖτε ἡ λέξαις ἐφθόνηται,
 καὶ νῦν ἐξέτασαν τὸ ῥήματος, &c. *Serm.*
V.

Si fide simplici Deiparam proferres, nul-
 la esset apud me dictionis invidia, verbi
 sensum exquirentem, &c.

II.

Ὅταν οὖν ἡ θεία γραφὴ μέμνη λέγει,
 ἢ ἡμῶν τῆς Χειρὸς τῆς ἐκ τῆς μακαρίας
 παρθένης, ἢ παλατον, οὐδαμῶς φάσκειται τιθε-
 σα, Θεὸς ἀλλ' ἢ Χειρὸς, ἢ υἱός, ἢ κύριος,
 &c. *Serm. II.*

Ubi igitur sacrae literæ vel nativitatem
 Christi de beata Virgine exponunt, nul-
 quam ponunt Deum, sed vel Christum,
 vel Dominum, &c.

III.

Ἐξαπέφλε γὰρ, φησὶν, ὁ Θεὸς τὸ υἱὸν
 αὐτῆς ἡμιόμοτον ἐκ γυναικὸς, ἡμιόμοτον ὑπο-
 νόμων, &c. *Serm. III.*

Misit enim, inquit, Deus filium suum,
 factum ex muliere, factum sub lege, &c.

IV.

Ἀλλ' ὡς περ λέγει ὁ Θεὸς τὸ πρῶτον δι-
 μιτρῶν, καὶ Θεὸν τὸ Μωσῆν, &c. *Serm.*
II.

Sed sicut dicimus Deum illum om-
 nium conditorem, & Deum ipsum Mo-
 sem, &c.

V.

Ἐπὶ τὸν αἰαλαβόντα, ὅτι Θεός, &c.
Serm. II.

Dic de assumente, quod Deus sit, &c.

VI.

Διὰ τὴν βαύλωσιν ὑμᾶς μετὰ ἀσφοδίας
 κρατεῖν, &c. *Serm. II.*

Ideo volo vos caute firmiterque tene-
 re, &c.

VII.

Ἡμεῖς τῆς μονογενεῖς διδοῦσα, ποτὲ μὲν
 πατρὶ πατρὶ ἀσκήσια, &c. *Serm. X.*

Illa certe vnigeniti glorificatio nonnun-
 quam Patri ascribitur, &c.

O ij

VIII.

Erat quidem ille Deus Verbum, etiam antequam homo fieret, Filius & Deus, & confectiens Patri, &c.

Ἡ μὲν γὰρ ὁ Θεὸς λόγος καὶ πατρὸς τῆς ἑταυθεσπῆσις, υἱὸς καὶ Θεὸς, ἔ συναμῶν ἐν πατρὶ, &c. *Serm. II.*

IX.

Ut ergo demonstraretur ipsis quoque magis, quis hic est ab illis adoratus, &c.

Ἰνα κρίνω ἀληθῆ καὶ τοῖς υἱοῖς, τῆς ὅτιν ἐστὶ ὁ πρὸ αὐτῶν παρομοιωμένος, &c. *Serm. XI.*

X.

Neque vero simplex homo est Christus, o calumniator, sed homo simul & Deus, &c.

Ἀλλ' οὐ μίλος ἀθεσπος ὁ Χριστός, συκοφαντα, ἀλλ' ἀθεσπος ὁμοῦ καὶ Θεός, &c. *Serm. VII.*

XI.

Veneror ipsum ut omnipotentis divinitatis imaginem, &c.

Σέβω αὐτὸν ὡς τὸ παντοκράτορος εἰκόνα θεότητος, &c. *Serm. VII.*

XII.

Non est per se Deus quod est in vtero formatum, &c.

Οὐ καὶ ἑαυτὸ Θεὸς ἐπλασθὲν ἐπιμήσας, &c. *Serm. VII.*

XIII.

Sed hic secundum carnem cognatus Israel, &c. hic secundum naturam spectabilem homo, hic juxta Pauli vocem natus ex femine David, &c.

Ἀλλ' ἐστὶ ὁ καὶ ἑταυθεσπῆσις Ἰσραὴλ συγγενής, ὁ καὶ τὸ φανώμενος ἀθεσπος, ὁ κατὰ τὸ Παύλου φωνῶν ἐκ σπέρματος γενημένος Δαβὶδ, &c. *Serm. II.*

Ex libro III.

I.

Cum enim audiunt nomen Apostoli, ipsum Deum Verbum intelligunt apostolum, &c.

Ἀποστόλου γὰρ ἀκούοντες ὄνομα, τὸ Θεὸν λόγον νοοῦσιν ἀπόστολον, &c. *Serm. VI.*

II.

Non angelos apprehendit, sed semen Abraham apprehendit, &c.

Οὐκ ἀγγέλων ἐπιλαμβάνεται, ἀλλὰ σπέρματος Ἀβραάμ ἐπιλαμβάνεται, &c. *Serm. VI.*

III.

Semen Abraham is est, qui heri & hodie, ut Paulus ait, non qui dixit: Prius quam Abraham fieret, ego sum, &c.

Σπέρμα Ἀβραάμ ὁ ἄρῆς καὶ σήμερον, κατὰ πλὴν τῆς Παύλου φωνῆς, ὅτι λέγει, πρὶν Ἀβραάμ γενέσθαι ἐγὼ εἰμι, &c. *Serm. VI.*

IV.

Hic ille fidelis Deo factus pontifex, factus est enim, non ab aeterno erat, &c.

Ὁυτος ὁ πιστὸς ἐν Θεῷ γενημένος ἀρχιερεὺς, ἐγένετο γὰρ, ὅτι ἀείδω ἰδὼ, &c. *Serm. VI.*

V.

Cum igitur solus hic nobis sit pontifex misericors, & cognatus, & firmus, cavete ne ab ejus fide dimoveamini, &c.

Ὅπως οὖν ἡμῶν τούτου μόνου ἀρχιερέως, συμπαιοῖς, καὶ συγγενοῖς, ἔ βεβαίως τῆς εἰς αὐτὸν μὴ ἀτραπέπεθε πίστεως, &c. *Serm. VI.*

VI.

Μέμνησθε δὲ ποῦ πρῶτος καὶ τὰ πολλὰ κί-
 μισι παρὸς ὑμᾶς εἰρηλῶς, ὡς διπλᾶς παρὸς
 τὴν δισπότιον Χριστὸν ἀφ᾽ ἑκείνου φύσεις, &c.

Serm. II.

Meministis autem profus eorum quae
 saepe dixi vobis, cum duas in Christo na-
 turas distinguerem, &c.

Ex libro IV.

I.

Ὁ Θεὸς λόγος ἐγένετο ἄρξ, καὶ ἐσκήνωσεν
 ἐν ἡμῖν. συνεκρίπτεν ἑαυτὸν τὴν ἀνθρωπίνην
 ὁ πατὴρ αἰθεριότητα, &c. Serm. III.

Deus Verbum factum est caro, & habi-
 tavit in nobis. Secum confidere fecit Pater
 assumptam humanitatem, &c.

II.

Καὶ τὴν συνεργίαν ἢ ἀπόδειξιν παρὰ δὴλος,
 &c. Serm. X.

Atque cooperationis hujus evidens est
 argumentum, &c.

III.

Πλείονα, φησί, τὸ εἶς αὐτὸν κελασκιά-
 ζοντες ὕβριν, ἢ τὸ πρῶτον τὴν θείας ὑποτέ-
 μνοντες φύσεις, ὅτι τὴν αἰθεριότητα ἀφ-
 πλάσθην, &c. Serm. III.

Majorem, inquit, in ipsum struentes in-
 juriam, & spiritum a divina natura sepa-
 rantes, qui humanitatem ejus formavit,
 &c.

IV.

Ὁ τρώγων μου πλῆν ἄρξ, καὶ πίνων μου τὸ
 αἷμα, ἐν ἐμοὶ μένει, καὶ ἐγὼ ἐν αὐτῷ, &c.
 Serm. IX.

Qui manducat meam carnem, & bibit
 meum sanguinem, in me manet, & ego
 in eo, &c.

V.

Ἐρῶ δὲ καὶ τὰ σκανδαλίου τὰ ῥήματα,
 &c. Serm. IX.

Dicam etiam illius scandalii verba, &c.

VI.

Ἀκουσον καὶ τὸ, κύριος, ποτὲ ἔπι τῆς
 αἰθεριότητος τῆς Χριστοῦ, ποτὲ δὲ ἐπι τῆς
 θεότητος αὐτοῦ, ποτὲ δὲ ἐπὶ ἀμφοτέρων κεί-
 λων, &c. Serm. II.

Audi etiam hoc nomen, Domine, ali-
 quando de humanitate Christi, aliquando
 de divinitate ejus, aliquando de utroque
 positum, &c.

VII.

Διατὶ δὲ, καὶ ὡς ἀρτίως ἡκούοντες, ἀμφο-
 τέρων κατὰ σε κεκεκμημένων, ὁ κύριος τὴν
 μυστικὴν διδάσκων τοῖς μαθηταῖς παρὰ διδούς,
 οὕτω φησί, &c. Serm. VIII.

Cur autem etiam, ut paulo ante audie-
 bamus, si utraque, ut tu opinaris, commix-
 ta sunt, Dominus noster, cum myste-
 rii vim discipulis traderet, sic dicit, &c.

Ex libro V.

I.

Ὅτι μὴ οὖν ἐπι τὴν γενέσιν τῆς ἐκ τῆς
 Χριστοῦ γενεᾶς ἡσθῆσι τὸ, υἱὸς ἢ θεῖα
 γραφὴ δεικνύμενον, &c. Serm. II.

Quod in nativitate ex Christi genitri-
 ce virgine divina scriptura ponat filii no-
 men, declaravimus. Audi jam & in morte,
 sicubi tandem Dei nomen est positum, ut
 passibilem Deum inducamus: cum inimi-
 ci essemus, inquit, reconciliati sumus Deo
 per mortem Dei Verbi.

II.

Ἀκουσον καὶ τὸ ἄλλο αὐτῶν μάρτυριον.
 Εἰ γὰρ ἐγνωσθῆναι, ὅτι αὐτὸ τὸ κύριος τὸ δόξης
 ἐσαύρωσθην, &c. Serm. V.

Audi etiam aliud ipsorum testimonium.
 Si enim cognovissent, nunquam Domi-
 num gloriae crucifixissent, &c.

O iij

III.

Quod cum sim Dei forma, servi formam indui : quod cum sim Deus Verbum, in carne conspicio : quod cum univrsitatis sim dominus, personam pauperis propter vos indui : quod cum esuriam visibiliter, esurientibus cibum subministro.

Οτι μορφή Θεού ἔσχαρξον, μορφῶ ἀπειθέβλημη δούλου. ὅτι Θεός λόγος ὢν, ἐν σαρκὶ κενώσαμαι. ὅτι δεσποζῶν τῷ πόντῳ, πτωχόντες δι' ἡμᾶς ἀπειθέβλημη παροσάπον. ὅτι πεινῶν ἐσχατῶς, χορηγῶ τοῖς πεινῶσι ἐσφαῶ.

IV.

Libenter hoc loco hæreticos interrogem, qui divinitatis humanitatisque naturam in vnam commiscunt essentiam, quisnam sit, qui nunc a proditore Judæis traditur, &c.

Ἦδεως ἀπὸ ἐσφαῶτα ἤβ ἀρεπιθῆν ἐπιθῶμῶ, ἤβ ἤ τῷ θεότητος ἢ τῆς ἀνθρωποτήτης φύσιν εἰς μίαν κἀσχυρῶντων οὐσίαν, ἢς ὅστιν ἐσφαῶτα ὁ ἐσφαῶ τῷ παροσάπου τοῖς Ἰουδαίοις παροσάδοδύμῶς, &c. Serm. VIII.

V.

Hic ille, cui spinea corona circumposita fuit, &c.

Ὁὗτος ὁ τῷ ἀκρόβῆτον ἀπειθέβλημος ἐσφαῶ, &c. Serm. VII.

VI.

Ideo de nostris illis primitiis cum ageret beatus Petrus, & exaltationem visibilis naturæ vi divinitatis factam enarraret, &c.

Διὰ τῶτο ἀεὶ τῷ ἡμετέρας ἀπὸ τῆς, ὁ μακάριος Πέτρος κἀσχυρῶντων, ἢ τῷ ἐκ τῆς θεότητος φαινομένης φύσεως διηγουμένης ὑψῶσιν, &c. Serm. VII.

VII.

Quoniam vero si dixissent: Credimus in vnum Deum Verbum; futurum erat vt mors divinæ naturæ tribueretur, &c.

Ἐπειδὴ γὰρ εἰρήκασιν, ὅτι πνεύματος εἰς ἓνα Θεὸν λόγον, ἐμῶν ὁ θάνατος τῷ θεῷ λογίζεσθαι φύσῃ, &c. Serm. III.

COLLECTIO QUARTA DICTORUM NESTORII

DIVERSIS EXTRACTATIBUS SIVE LIBRIS,

quæ in Cyrilli operibus sparfa sunt.

Ex libro de recta fide ad Theodosium imperatorem.

Hic siquidem (qui ex Deo natus) verus & naturalis est filius; ille vero (qui ex Virgine) æquivoce Dei Filius dicitur. *Et paulo post iterum*: Utique Dei Verbum non est homo, sed hominem assumpsit, quandoquidem vnigenitus jam inde ab initio per se, Dei omnium opificis Filius est; homo autem, quem suscipit, cum natura Deus non sit, propter eum a quo assumptus est, qui verus Dei Filius est, eodem cum ipso nomine appellatur; istud vero: *Nemo novit filium nisi Pater*; verum & naturalem Dei Patris Filium ostendit; illud vero Gabrielis: *Ne timeas, Maria, invenisti enim gratiam*

Οὗ γὰρ φύσῃ καὶ ἀληθῶς υἱὸς ὁ ἐκ Θεοῦ πατρὸς λόγος ἐστίν, ὁ δὲ ὁμοιότητος πατρὸς υἱὸς καὶ μὴ ἕτερος πατρὸς. Σαρκὶς ὁ τῷ Θεοῦ λόγος, ἀλλὰ ἀνθρωπίνου ἀνθρώπου. ὁ μὲν γὰρ μοιούμῳς παροσχυρῶντων ἐκ καθ' ἐαυτὸν υἱὸς τῷ Θεοῦ ἐστίν, τῷ πόντῳ δὲ κενώσας. ὅν δὲ ἀνέλαθεν ἀνθρωπίνου, οὐ φύσῃ Θεοῦ ὢν, ἀλλὰ τῷ ἀγαθῶντων αὐτῶν ἀληθῶς υἱὸν Θεοῦ, ὁμοιότητος αὐτῷ χρηματίζῃ. ὁ μὲν γὰρ οὐδὲν ἐγὼ τῷ υἱὸν, εἰ μὴ ὁ πατήρ. τῷ φύσῃ τέλει καὶ ἀληθείᾳ διηγεῖται ἐκ τῆς πατρὸς υἱόν. ὃ καὶ λεγόμενον πατρὸς τῷ Γαβριὴλ. Μὴ φοβῶμαι, Μαριαμ, εἰδες γὰρ χάριτα